

แยกปัญญาโลก ปัญญาธรรม

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ศาสนาใจ เรื่องศาสนา เรื่องการประพฤติปฏิบัติ การประพฤติปฏิบัติ ศาสนามันเหนือโลกนะ โลกกับธรรมมันคนละอัน แต่ตอนนี้โลกกับธรรมจะเป็นอันเดียวกัน เวลาปฏิบัติก็ปฏิบัติเป็นโลกนั่นแหละ แล้วว่าเป็นธรรม ไปทางนั้นมา เขาว่าเวลาปฏิบัตินะ เขาบอกว่าพิจารณาภายในหลุดออกไป แล้วเราก็บอกว่าหลุดออกไป พิจารณาภายนอก พอบอกให้พิจารณาภายในใหม่ทำไม่ได้ ทุกอย่างทำไม่ได้เพราะว่ามันเป็นโลกใจ

เป็นโลกหมายถึงว่าความคิดทางโลก ถ้าเป็นวิชาการ เราอ่าน หรือเราทำความเข้าใจแล้วเราจะเข้าใจ แต่ถ้ามันเป็นธรรม มันเป็นธรรมมันต้องปฏิบัติเข้าไป ปฏิบัติเข้าไปอีกอย่างหนึ่ง ที่นี้พอว่าความคิดเป็นโลกใจ พอเห็นว่าตัวเองหลุดออกไปก็เข้าใจว่าอันนี้เป็นธรรม มันเป็นความมหัศจรรย์ ยอมรับว่ามันเป็นความมหัศจรรย์ คนไม่เคยเห็นมันจะมหัศจรรย์มาก พอมหัศจรรย์มันก็ตีค่าอันนี้เป็นผลใจ

พออันนี้เป็นผล เห็นใหม่ ก็อย่างการประพฤติปฏิบัติที่รู้ตามเห็นไป อันนั้นมันก็เป็นโลก แต่เข้าใจว่าเป็นธรรมใจ พอเข้าใจว่าเป็นธรรม ตามรู้ตามเห็นแล้วจิตมันจะสงบเข้ามา จิตสงบเข้ามา จิตสงบเข้ามาแล้วก็ถึงขั้นเห็นจะเห็นนรก เห็นสวรรค์เลย มันยิ่งแปลกประหลาด ยิ่งมหัศจรรย์เข้าไปใหญ่เลย แต่ความมหัศจรรย์อันนั้น มันก็เป็นความมหัศจรรย์เพราะจิตมันเป็นสมาธิใจ

มันยังเป็นโลกอยู่ มันเป็นวงของสมาบัติอยู่นะ เป็นโลกียฌานอยู่ มันก็เป็นไป นี้พอไปเรื่อยๆ จนจิตสงบ จิตจะว่าง จิตจะวางขนาดไหนมันก็ยังเป็นโลกอยู่ มันเป็นโลกทั้งหมดเลย แต่ความเป็นโลก เขาเห็นว่าอันนั้น ดูไปนี่ว่าเป็นโลกนะ แต่เขาว่าเป็นธรรม แต่พอการประพฤติปฏิบัติที่ตามความเป็นจริง พอจะปฏิบัติให้มันเป็นสมาธิก่อน ทำสมาธิก่อนเขาว่าอันนี้เป็นโลก

ไม่ใช่วิปัสสนา ทำความสงบนะ ทำความสงบเสร็จแล้ว เสร็จแล้วนะทำความสงบก่อน แยก
ระหว่างโลกกับธรรม

โลกกับธรรม โลกอันหนึ่ง ธรรมอันหนึ่ง พอยกขึ้นทำ ยกขึ้นวิปัสสนา เขาบอกไม่ได้ อัน
นี้เป็นการสร้างภาพ เป็นการสร้างภาพใจ เป็นการมโนนึกขึ้นมาอีก เพราะความคิดโลกมันแบ่ง
ไม่เป็นใจ มันความคิดแพรงเดียว ความคิดของเรา ความคิดอันเดียวไปตลอดเลย ความคิดอัน
เดียวไปตลอด ว่าความคิดคือความคิดใจ แต่ไม่รู้ที่พระพุทธรเจ้าบอกว่า “โลกกับธรรมแยกออก
จากกัน”

ความคิดโลกเป็นความคิดโลก ปัญญาธรรมเป็นปัญญาธรรม ปัญญาธรรม เห็นใหม่ นึก
ภาพขึ้นมาก่อน จริงอยู่ต้องนึกภาพขึ้นมาก่อน แต่นึกภาพขึ้นมาเกิดจากสมาธิ เขาค้านใจ เขาค้าน
ว่าเห็นพระเทศน์อยู่ประจำ พระเทศน์กันอยู่ประจำว่า จุลบันถก เห็นใหม่ จุลบันถกที่ว่าลูบผ้า
ขาว ลูบผ้าขาวๆ เป็นการน้อมนึกภาพ เป็นการสร้างภาพ เป็นการสร้างภาพขึ้นมาใจ การลูบผ้า
ขาว จุลบันถกอยู่กับมหาบันถก มหาบันถกสั่งให้ทำสมาธิอยู่ตลอดเวลา บอกเลยให้กำหนดท่อง
คำหนึ่งๆ แต่ท่องไม่ได้เพราะไม่มีปัญญาใจ ถึงกับให้ไปสีกเลย ไล่ออกไปให้ไปสีก เพราะพี่เป็น
พระอรหันต์ แล้วน้องชายภาวณาไม่เป็น สอนอย่างไรก็ไม่เป็น

ฟังสิ ถ้าสอนอย่างไรก็ไม่เป็น นี่มันสอนมานาน เห็นใหม่ สอนมานานจนจิตนี้มันมีเป็น
หลักแล้ว แต่ทำอย่างไรก็ไม่ให้เป็นปัญญาไม่ได้ ไม่มีปัญญา สร้างปัญญาไม่ได้เพราะมีกรรมอยู่ ก็
ให้ไปสีก พระพุทธรเจ้าไปรออยู่ ไปดักรออยู่ที่ปากประตู

“จุลบันถก เธอจะไปไหน?”

“จะไปสีก”

“ทำไม? ใครให้สีก?”

“พี่ชายให้สีก”

“ให้สีกเพราะอะไร?”

“เพราะว่าภาวณาไม่เป็น”

“เอานี้ๆ เอาผ้าขาวไปลูบ”

นี่คนไม่เคยภาวนา พอไม่เคยภาวนา เห็นว่าอันนี้เป็นการสร้างภาพ แต่ไม่มองภาวะจิต จิตของจุดบดที่ภาวนามาเป็นความสงบแล้ว แล้วเราไปเอาผ้าขาวมาลูบก็ไม่ได้หรอก เพราะความคิดโลกใจ ถ้าเอาผ้าขาวมาลูบ ใจพวกคนอยู่โรงพยาบาลทำผ้าก๊อช คล้ำผ้าขาวอยู่ทั้งปีทั้งชาติ เขาใจอะไรขึ้นมา? เพราะความคิดเขาเป็นโลก ความคิดเป็นโลก ก็เห็นว่าเป็นโลก เป็นงาน เป็นธุรกิจ แต่ความคิดเป็นธรรม เห็นไหม ความคิดเป็นธรรม จิตมันปล่อยวางทั้งหมด มันไม่มีเรา

ผ้าสีขาว ผ้าสีขาว ลูบไปลูบมาทำไมมันดำล่ะ? มันดำเพราะเหตุใด? มันดำเพราะเหตุไคลจากมือเราไปลูบที่ผ้า ฉะนั้น เหตุไคลนั้นต้องสกปรกสิ ร่างกายนี้มันสกปรก ร่างกายนี้เป็นสิ่งโสโครก ร่างกายนี้มันย้อนกลับมา พอจิตมันย้อนกลับมา มันก็ปล่อยได้ แต่ว่าอันนี้เป็นการสร้างภาพนะ แต่ไม่ได้คิดว่ามันเป็นธรรมใจ เป็นธรรมเฉพาะบุคคล ถึงบอกว่าไม่มีสูตรสำเร็จใจ จะเป็นสูตรสำเร็จนะ กำหนดไปแล้วกระทบว่างหมด ว่างหมดนะ ตามรู้ ตามเห็น มันเป็นความคิดโลกๆ แล้วเป็นสูตรสำเร็จ ทุกคนต้องทำอย่างนี้หมด ว่างหมด ปล่อยหมด

ว่าง ปล่อยจริงๆ แต่ปล่อยออกมาเป็นปัญญาอบรมสมาธิใจ ปล่อยมาตรงที่เขาดูถูกว่าอันนี้ สมณะเราเป็นสิ่งที่ว่าเป็นคนโง่ สมณะทำแล้วไม่มีปัญญา แต่เขาทำขนาดไหนมันก็มาตกลงที่สมณะนั่นล่ะ มันตกแค่ความสงบ มันไม่ได้ชำระจิตเพราะอะไร เห็นไหม ไม่ได้ชำระจิตเพราะว่ามันไม่เป็นธรรมใจ ปัญญาที่มันเป็นจินตมยปัญญา ไม่เป็นภาวนามยปัญญา ภาวนามยปัญญา

นางวิสาขา เขาตินะ นางวิสาขาเป็นพระโศดาบัน เป็นพระโศดาบันทำไมมีลูก ๒๐ คน นางวิสาขาเป็นพระโศดาบันแล้ว พระโศดาบันมันต้องเห็นโลก เข้าใจโลก วางโลกไว้สิ พระโศดาบันละสักกายทิฏฐิ ละสักกายทิฏฐินะ ทิฏฐิว่ากายนี้เป็นเรา กายนี้ไม่ใช่จิต กายไม่ใช่เรา เราไม่ใช่กาย ทุกข์ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ทุกข์ เขาว่า นี่ตำราเขาว่า เขาว่าละตัวตนได้แล้วไง ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา สักแต่ว่า ไม่มีเราในเขา ไม่มีเราในจิต จิตนี้ไม่มีเรา ไม่มีเราในกาย กายไม่มีเราในสักกายทิฏฐิ แต่จิตนั้นเราล้วนๆ เลย

เราทำไมจะไม่มี จิตมันยังมีอยู่ เรานี้ใจตัวตนนะ มานะ ตัวตนมันยังมีอยู่เต็มที เขาบอกพระโศดาบันละตัวตนได้ทั้งหมด... ละไม่ได้ ละได้แต่ความเห็นผิด สักกายทิฏฐิคือความเห็นผิด เห็นว่ากายกับจิตนี้เป็นอันเดียวกัน ความเห็นผิดกับตัวเรานั้นคนละอัน ความเห็นผิดระหว่างกาย

กับจิตนี้มันแยกออกจากกันได้ แต่อ้อตัวตนของเรามันเป็นตัวจิต จิตนี้เป็นเรา มันยังอยู่เต็มๆ นี่พระโศคบัณฑิตทำไมมีคู่ไม่ได้? เขาว่าถ้าพระโศคบัณฑิตไม่มีเรา เราไม่มีในกาย กายไม่มีในเรา ต้องเข้าใจโลกทั้งหมด เข้าใจโลกทั้งหมด

นี่เวลาตัวเองปฏิบัติมา ปฏิบัติมาก็ว่าอันนั้นเป็นธรรม เวลาพระโศคบัณฑิตละสักกายทิฐิได้ก็ว่าละตัวตน ตัวตนมันอยู่ข้างในใจ นี่ถึงว่าเอาปัญญาโลกมาจับ เอาปัญญาโลกมาจับธรรม ธรรมเป็นธรรม โลกเป็นโลก มันคนละอันกัน นี่ปัญญาของธรรม เขาไม่เคยมีปัญญาธรรมเลย มีปัญญาโลก... คือปัญญาอบรมสมาธิใจ ปัญญาของเขาถือว่ากระทบ มันเป็นปัญญาอบรมสมาธิเห็นสภาวธรรม สภาวธรรมไม่คงที่ สภาวธรรมตลอดไป

สภาวธรรมที่ตาเนื้อเห็น สภาวธรรมที่ความแปรปรวนไปของโลก กับสภาวธรรมตามความเป็นจริงที่มันสะท้อนหัวใจ มันสะท้อนจิต สภาวธรรมภายในที่เห็นกาย เวทนา จิต ธรรม โดยตามความเป็นจริง โดยตามความเป็นจริงคือเห็นจากอ้อไดโนเสาร์อยู่ที่หัวใจ พอเห็นกายตามความเป็นจริงมันจะไหวมาก มันจะหวั่นไหว หวั่นไหวลงมาถึงตัวมานะทิฐิ ตัวยึดมั่น แล้วมันจะละเข้ามาเป็นขั้นๆ นั่นคือการเห็นตามความเป็นจริง แต่เห็นด้วยมโนภาพอย่างเขา มโนโลกนี้ แต่ถ้าเห็นด้วยพระจุลป็นถกเอาผ้าขาวมาลูบ อันนั้นเห็นเพราะว่าเป็นจิตนิสัยของบุคคลนั้น เป็นวาสนาของบุคคลนั้นที่ได้สะสมบารมีอย่างนั้นมา เป็นของบุคคลคนนั้นคนเดียว จะค้ำบุญกุศลของเขา ค้ำอำนาจวาสนาบารมีของเขาได้อย่างไร?

“การปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม” บังจัดตั้ง รู้จำเพาะตน เห็นใหม่ ถึงได้ว่ารู้จำเพาะตน เป็นบังจัดตั้งแล้วขาดจำเพาะตน ไม่มีใครจะเดินรอยตามอันนั้นเป็นสูตรสำเร็จได้ แต่ถ้ามันจะมาซ้ากันในอันเดียวกัน มันก็สร้างวาสนาบารมีมา แต่ลิมิตหรือว่าความมากน้อยของมรรคไม่เหมือนกัน ความมากน้อยของมรรคใด มรรคที่รวมตัวนี้เฉพาะบุคคลคนนั้น ขณะนั้นรวมแล้วขาด ขาดไป แต่บางคนต้องใช้มากกว่านั้น เพราะกิเลสมันหนากว่านั้น ทิฐิมันมาก ความยึดมั่นถือมั่นมันมาก ก็ต้องใช้แรงที่โน้มพันลงไปมากกว่าปกติเขา แต่ถ้าคนมีวาสนาบารมีมา ผู้ที่ปฏิบัติง่ายรู้ง่ายทำไมมันไปไม่ได้ล่ะ?

ผู้ที่ปฏิบัติง่ายรู้ยาก ผู้ที่ปฏิบัติยากรู้ง่าย ผู้ที่ปฏิบัติยากรู้ยาก กับผู้ที่ปฏิบัติแล้วไปไม่ได้เลย ไปไม่ได้เลยนะ ปฏิบัติแต่สะสมบารมีเป็นชาติๆ ไปเท่านั้นเอง นี่ให้พูดแค่ไหนก็ไม่ฟัง ถ้าคนที่ปฏิบัติแล้วไม่รู้ เพราะ เพราะกรรม กรรมความเชื่ออันนั้น กรรม จิตได้สำนึก ความไม่เปิด ความ

ไม่เปิดใจใจ ความไม่ยอมรับรู้ ความปิด นี่ถ้าเจอพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าสามารถหายภษณะ ที่คำว่าให้หายขึ้นมาได้ ถ้าหายขึ้นมาไม่ได้ หายขึ้นมาไม่ได้มันก็ปฏิบัติธรรมไปเท่านั้นเอง เพราะถ้าหายไม่ได้มันก็ไม่สะท้อนถึงรากเหง้า ไม่สะท้อนถึงรากเหง้า ไม่สะท้อนข้อมูลเก่า มันจะปล่อยได้อย่างไร? มันจะปล่อยจากเปลือกเข้ามาได้อย่างไร?

กิเลสมันเกิดจากใจ กิเลสอยู่ที่ใจไม่ได้อยู่ที่กาย กิเลสอยู่ที่ใจ การพิจารณานั้นต้อง สะท้อนถึงหัวใจทั้งหมด ต้องสะท้อนเข้าไปที่ใจ เห็นไหม ธรรม นี่ธรรมเหนือโลกเหนือตรงนี้ ใจ เหนือเพราะโลกเป็นโลก ธรรมเป็นธรรม ธรรมสละโลกได้ สละออกจากโลกทั้งหมด พ้นไป จากแม้แต่โลกมนุษย์ โลกทุกโลก ๓ โลกธาตุพ้นออกไปหมดเลย แต่มันต้องสะท้อน สะท้อน ถึงใจ ต้องพร้อมกันสิ นี่ถึงว่าธรรมกับโลกคนละอัน

ธรรมกับโลกนะ ปัญญาโลกก็เป็นปัญญาโลก ปัญญาโลกคิดจากเราคิดนี้แหละ ปัญญาคิด นี่เป็นปัญญาโลกทั้งหมดเลย เราคิดเป็นโลกใช่ไหม? แล้วก็คิดทะลอมเข้าไปจนมันเป็นสมาธิ แล้วต้องมีความคิดอันใหม่ขึ้นมา นั่นละคือภาวนามยปัญญา ความคิดหมดจากแรงดึงดูดแล้ว นั่น ภาวนาขึ้นไป วิปัสสนานี้ ความคิดนี้จะเกิดได้ต่อเมื่อเรามีเหตุมีผล ถ้าไม่มีเหตุคือกาย เห็นไหม กายกับจิตที่จับเป็นจำเลยได้ จะไม่มีปัญญาหมุนไปได้เพราะมันไม่มีเหตุ วัวพันหลักใจ มันไม่มี หลักให้หมุน ไม่มีหลักให้วน แต่ถ้าจับกายได้ จับจิตได้ มันจะมีจุดของกิเลสอยู่ตรงนั้น แล้ววัว จะพันหลักไป จักรของธรรมมันจะเคลื่อนไป นั่นภาวนามยปัญญามันเกิดขึ้นตรงนั้น วัวพันหลัก หมุนจนหลักนั้นขาดออกไป ขาดเลย หลักนั้นขาดออกไปเพราะมันพันหมุนจนขาด นั่นถึงเป็น ปัญญาธรรมใจ

ต้องมีเหตุมีผล คือต้องมีจับหลัก จับสิ่งที่ตัวเองเข้าไปถึงหัวใจได้ ฉะนั้น อันนั้นไม่ใช่ สร้างภาพ ภาพอันนั้นมันเกิดจากตามความเป็นจริง ตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นจากการทำ จาก สมาธิธรรม จากปัญญาธรรมหมุนเข้าไป หมุนเข้าไป แต่ถ้าสร้างภาพจากข้างนอกนี้เลย เห็นไหม เห็นกระทบวางๆ กระทบวางนั้นละมันเป็นอะไร? มันเห็นโดยที่ใครๆ ก็เห็น เด็กน้อยคนไหนก็ เห็น แต่มีปัญญาคิดหรือไม่มีปัญญาคิด นี่ปัญญาโลก มันเห็นแต่มันไม่ปักหลักเหมือนหลักของ วัวใจ มันไม่ปักหลักสะท้อนถึงหัวใจใจ มันไม่ปักหลักถึงเจ้าวัฏจักรใจ มันไม่ปักหลักถึงตรง ที่ว่ากิเลสมันครอบงำอยู่ตรงนั้นใจ มันไม่ทำลายถึงข้อมูลเดิมอันนั้น มันก็แค่ปล่อยวางเข้ามานั่น ละ นี่ปัญญาของโลกเขา เวลาทำไปๆ มันคิดใจ โลกกับธรรม

นี่เราไป เราไปคุยที่นั่นนะ เขาว่าเป็นๆๆ หมด เราถึงบอกว่าเอ็งจะเก่งกว่าพระพุทธเจ้า หรือ? การปฏิบัตินี้ เอ็งจะปฏิบัติเพื่อธรรมะ หรือเอ็งจะปฏิบัติเป็นศาสดาคำใหม่? ว่าขนาดนั้นนะ เอ็งจะเป็นศาสดาคำใหม่ใช่ไหม? เอ็งถึงได้น้อมนิกเอาอย่างนั้น น้อมนิกเอาๆ ถ้าเอ็งจะปฏิบัติเพื่อรู้ธรรมแบบพระพุทธเจ้า เอ็งต้องกลับมาพุทธโฆใหม่ ก็กลับมาพุทธโฆ พุทธโฆ พุทธโฆ เพื่อให้จิตสงบ จะให้เกิดปัญญาธรรมง

พุทธโฆเข้าไป พอพุทธโฆเข้าไปจิตมันสงบเข้าไป เห็นกายมันเป็นปีติ กายมันพองขึ้นมา กายมันพองขึ้นมา มาอีกแล้ว

“อ้าว แล้วถ้ากายพอง กายนอก กายในจะพิจารณาอย่างไร?”

บอก “กายบ้ำ อันนี้มันเป็นปีติธรรม ปีติแล้วเอ็งกำหนดเข้าไป”

ปีติ สุข เอกัคคตารมณ์ มันจะเกิดเอกัคคตารมณ์จิตที่เป็นหนึ่ง ถึงตรงนั้น จิตมันสงบให้เข้าไปถึงอัปนาสมาธิเลย เพราะว่าจิตมันเคยพิจารณาเคย มันจะออกตลอด มันเคยออกตลอด มันเคยกิน ช่องทางของกิเลสมันหลอกอยู่แล้ว ให้กำหนดจิตเข้าไป กำหนดพุทธโฆ พุทธโฆ พุทธโฆ สิ่งที่ทำมาแล้วผิดพลาดปล่อยไว้นั้นเลย อย่าไปเสียใจ จนท้อใจ จนไม่อยากจะประพฤติปฏิบัติ บอกว่ากลับมากำหนดใหม่ กำหนดพุทธโฆอย่างเดียว พุทธโฆ พุทธโฆ พุทธโฆเข้าไป อย่าเห็นว่าพุทธโฆนี้เป็นของต่ำของด้อย เพราะเห็นว่าเป็นของต่ำของด้อย เห็นว่าเป็นสมณะไม่เกิดปัญญา มันทำให้เกิดความล่าช้า เพราะว่าความสับสนประมาทอันนั้น แล้วเข้าใจว่าตัวเองวิปัสสนาอยู่

ไว้วิปัสสนานั้นทำไมถึงทุกข์ล่ะ? ทำไมตัวเองถึงทุกข์ ทำไมตัวเองถึงอยากจะผ่อนคลาย ทำไมตัวเองถึงไม่อยากจะทำล่ะ? เพราะอันนั้นเป็นโลก เห็นใหม่ แล้วมันเลื่อมใหม่? เลื่อม นั่นล่ะถึงบอกว่าถ้าเชื่อพระพุทธเจ้าไง ถ้าเชื่อในการประพฤติปฏิบัติต้องกลับมาที่พุทธโฆ แล้วพอพุทธโฆเข้าไปหน่อยเดียวเท่านั้นแหละ พอเห็นอาการอย่างนั้นมาทีเดียว

“จะทำอย่างไรต่อไป?”

บอกว่า “ไม่ได้ ต้องลงเข้าไปอีก ลงเข้าไปอีก”

“ก็นี่เจอแล้วไง”

เพราะมันจะไปเปรียบเทียบกับการประพุดิแบบเก่า การประพุดิแบบเก่ากระทบแค่นี้เอง ก็ว่าอันนี้มันเป็นธรรม อันนี้มันเป็นเห็นกาย อันนี้คือวิปัสสนาแล้ว อันนี้กายหลุดแล้ว เห็นใหม่ ใหม่ๆ ที่เป็นแคंपิตติธรรมไป พอจิตเริ่มสงบตัวเข้าไป กายมันพองขึ้นมาเฉยๆ กายพอง กายใหญ่ นี่มันแคंपิตติ ไม่ผ่านสุข ไม่ผ่านเอกัคคตารมณั้เข้าไปเลย

ถึงบอกว่าให้กำหนดพุทโธซ้ำเข้าไป ซ้ำเข้าไป จนจิตมันจะลงไปให้ลึกเลย ให้ลึกกว่านั้นอีก ให้ลึกจนมันเคย ต้องต่อต้านกับความเคยชินที่ออกฐึ้นนั้นละ ออกฐึ้ ให้เข้าไป แล้วพอเข้าไปแล้ว ถ้าเห็นจริง นี่เห็นใหม่ ที่ว่าเห็นตามความเป็นจริง ไม่ใช่มนโภาพ แต่ผู้ที่ปฏิบัติเป็นผู้ที่ปฏิบัติใหม่ไม่เข้าใจตรงนี้ พอครูบาอาจารย์บอกว่าให้หม้อมนี้ขึ้นมา ก็ว่าเป็นมนโภาพไป เป็นการสร้างภาพไป

สร้างภาพขึ้นมาสิ สร้างภาพคอมพิวเตอร์ขึ้นมาเพื่อจะให้เกิดจภาพไป จะได้อ่านคำมันออกใจ ถ้าไม่มีจอคอมพิวเตอร์ขึ้นมา โปรแกรมมันก็อยู่ในหัวใจนั้นแหละ มันไม่ได้สร้างภาพออกมาให้เราวิเคราะห์ห้วิจัยไป มโนภาพอันนั้น จิตอันนี้มันสงบแล้ว ถ้าสร้างภาพขึ้นมามันสะท้อนถึงใจ ถ้าจิตมันไม่สงบมันเป็นภาพของโลก โลกกับธรรม โลกเป็นส่วนหนึ่ง ธรรมเป็นส่วนหนึ่ง ธรรมมันถึงเป็นส่วนที่ลึกเข้าไป ถึงต้องมีครูบาอาจารย์คอยชี้แนะไป ธรรมเนียมเราถึงว่าติดครู ติดอาจารย์ไป

ติด ต้องติดผู้รู้จริง แล้วผู้รู้จริงจะชี้แนะให้เข้าถึงช่องทางได้ ถ้าไม่ติดมันก็เป็นมนโ นึกจริงๆ เหมือนกันนั้นแหละ เป็นโลกทั้งหมด เป็นการคาดเดาทั้งหมด เพราะไม่มีใครเคยเห็น ไม่มีใครเคยทำ พอสิ่งนั้นเกิดขึ้นมามห้ศรรยัทุกอย่าง มห้ศรรยัจริงๆ เพราะมันมีใจเข้าไปเป็นตัวสอด ภาพที่เคยเห็น พอใจเข้าไปขยายได้ ใหญ่ได้ จินตนาการนี้กว้างครอบโลก อันนี้ว่าเป็นผลทั้งหมดเลย เป็นผลจากการปฏิบัติ

พอปฏิบัติขึ้นมา พอมันเสื่อมไป เห็นใหม่ พอมันเสื่อมไป สัพเพ ธัมมา อนัตตา สิ่งที่เกิดขึ้นต้องเสื่อม ต้องแปรสภาพโดยธรรมดาของมันเลย ขนาดท่มทั้งชีวิตนะ จนถอดใจ จนท้อใจ นั้นนะถึงเห็นโทษของมันไป เห็นโทษบอกนี้ปัญญาโลก ปัญญาโลกกับปัญญาธรรม แต่ปัญญาโลกถือกับโลกเข้าใจง่าย แล้วโลกเชื่อตามกันไปหมดเลย พอโลกเชื่อตามกันไปก็ทำกันไปไม่ว่าอันนี้เป็นธรรม เพราะมันจะก้าวขึ้นมาถึงจุดของว่างนี้ได้ยาก

พอก้าวขึ้นมาถึงจุดที่ว่าง น้อยคนที่จะเป็นได้ แต่คนที่ก้าวมาถึงจุดตรงว่าง แล้วมันเสื่อมลง ทุกคนจะรู้ว่าอันนี้ผิด! ผิดหมดเลย เพราะอะไร? เพราะมันเสื่อมสภาพ มันไม่ใช่คงที่ ไม่ใช่ธรรมชาติเป็นจริง แต่ถ้าธรรมชาติเป็นจริง เห็นไหม นางวิสาขาขาด! ขาดออกไป กายเป็นกาย จิตเป็นจิต เก๋ๆ เจินๆ ไม่มีวันเสื่อม แต่ไปโทษไอ้ตรงที่ว่ากลับมาล้อมรอบครัว อันนั้นเพราะว่าเขาสร้างบารมีมาเท่านั้น ต้องการเป็นผู้อุปฐากพระพุทธเจ้า สะสมบารมีเท่านั้น ตั้งใจมาเท่านั้น ประารถนาเท่านั้น

ทำไมพระอานนท์เป็นพระโศคาลัยเหมือนกัน

“อานนท์ เธออย่าเสียใจไปเลย เราตถาคตนิพพานไปแล้ว อีก ๓ เดือนเธอจะสิ้นกิเลส”

พระอานนท์ก็เป็นพระโศคาลัยเหมือนกัน อุปฐากพระพุทธเจ้ามา ๒๕ ปี เพราะว่า ๒๐ ปีแรกไม่ใช่ ๒๐ ปีแรกอุปฐากทั่วไป อุปฐากพระพุทธเจ้ามา ๒๕ ปี

“อานนท์ เธอได้สร้างบุญกุศลไว้มาก เรานิพพานไปแล้ว วันสังคายนาเธอจะสำเร็จ”

นี่ก็สำเร็จ พระโศคาลัยทำไมสำเร็จเป็นพระอรหันต์ได้ล่ะ? พระโศคาลัยก็ต้องผ่าน คนปฏิบัติส่วนใหญ่ต้องผ่านพระโศคาลัย สกิทาคา อนาคา แล้วก็สิ้นไป แต่ไม่สิ้นไปเพราะว่าต้องการแค่นั้น ต้องการเท่านั้น นางวิสาขาต้องการเท่านั้น ไม่ไปอีก

พอเท่านั้น ความเห็นมันยังมีกามราคะ เห็นไหม มีปฏิฆะอยู่ กามราคะ ปฏิฆะ พระสกิทาคาอ่อนลง พระอนาคาถึงสิ้นลง พระอนาคาเท่านั้นถึงจะไม่มีเรื้อน แต่ยังไม่ถึง แต่เห็นสภาพกายกับจิตแยกออกจากกันตามความเป็นจริง เป็นพระโศคาลัยไม่ตกต่ำ ไม่ตกต่ำ ลูกหลานนี้รักมาก แล้วเป็นคนที่ยักลูกหลานให้กลับมาสัมผัสมาทักท้วงทั้งหมด ในสัมมาทักท้วงทั้งหมดชักลูกหลานเข้ามา เป็นผู้นำของโลกเขาได้โดยประเสริฐ เพราะว่ามีธรรมในหัวใจ แล้วไม่แก่ไม่เฒ่า มีความสุขไปตลอด แล้วไปข้างหน้า มันไม่ตกต่ำไปข้างหน้า

คุณขนาดที่ว่ามิเหย้ามิเรือน เห็นไหม ตอนที่หลานตาย หลานตาย ประเพณีของอินเดียเขาเอาน้ำโปกหัวไว้ให้เปียกๆ มาหาพระพุทธเจ้า อ้อ เสียใจมานานะ

“วิสาขา ในเมืองนี้จะไม่มีใครเคยตายเลยหรือ?” มีคนตายตลอด เห็นไหม

“ถ้าหลานเขาตาย เธอโศกเศร้า แล้วที่อื่นคนตายล่ะ?”

ถ้าเป็นเราราก็ยังไม่สะเทือนใจ แต่พระโศดาบันสติพร้อมใจ พอพูดถึงความทุกข์หาย เบียด เพราะมันเข้าใจธรรมใจ อ้อ มันเป็นสภาวะตามความเป็นจริง เพราะเห็นความเป็นจริงแล้ว ลูกหลานคนอื่นก็เคยเสีย ลูกหลานเราเสียไป จะมาเสียใจไปทำไม? นี่สลัดผลัวะ หลุดเลย เพราะตัวเองมีพื้นฐานอยู่ เป็นผู้มึชธรรมอยู่ในหัวใจ แต่เพราะว่าสติยังไม่พร้อม สติ มหาสติ สติอิตโนมัต เห็นไหม พระโศดาบันนี้มีสติปัญญาพร้อม แต่พระอนาคาขึ้นไปถึงมหาสติ มหาปัญญาต้องผ่านตรงนี้ แต่ข้างบนเลยนี้เป็นปัญญาญาณ เป็นสติอิตโนมัต ผู้ที่มีสติพร้อม เห็นไหม พอพระพุทธรเจ้าเดือนน้อยเดียวหลุดเลย ทุกข์นั้นพี่บออกเลย

เวลามีครอบครัวก็มีได้ เวลาลูกหลานเสียไปก็มีทุกข์ เห็นไหม เหมือนกัน เพราะว่าพระโศดาบันยังแค่เห็นสภาวะตามความเป็นจริงของกาย ยังไม่เห็นสภาวะตามความเป็นจริงของขันท์ที่จิต ยังไม่สามารถชำระต้นตอของจิตให้พ้นออกไปได้ มันอีกตั้งหลายชั้นตอน ถ้าเข้าใจตรงนั้นแล้วมันก็จะไม่มาค้ำตรงนี้ไง เวลาปฏิบัติ ปฏิบัติแสนยากเข้าไม่ถึง เวลานางวิสาขาเป็นพระโศดาบันก็ยังค้ำอีกว่าทำไมโศดาบันมาครอบครัว นี่ตำรานะ อ่านผิด วิเคราะห์ผิด ความเห็นของโลกเห็นผิด เห็นผิดหมดเลย

นี่ปฏิบัติตามความเป็นจริง แบบครูบาอาจารย์ถึงตามความเป็นจริง พอเห็นเข้าใจนี้ ไม่เคยค้ำนใดๆ ทั้งสิ้นเลย ธรรมไม่เคยค้ำกันนะ ถ้าลองค้ำกัน การโต้เถียงกันเกิดขึ้น ต้องมีคนหนึ่งผิด คนหนึ่งถูกเด็ดขาด แต่ถ้าธรรมความเป็นจริงนี้จะไม่มีการค้ำเลยแม้แต่ชนิดเดียว รู้สภาวะขณะนั้นๆ สภาวะจากฝ่าเท้าขึ้นมาถึงหัวเข่า สภาวะจากหัวเข่าขึ้นมาถึงเอว สภาวะจากเอวขึ้นมาถึงคอ สภาวะของหัวใจ สภาวะของสมองใจ

นี่ก็เหมือนกัน มรรค ๔ ผล ๔ สภาวะของโศดาบัน สกิทาคา อนาคาจะถึง...

(เทพสิ้นสุดเพียงเท่านี้)